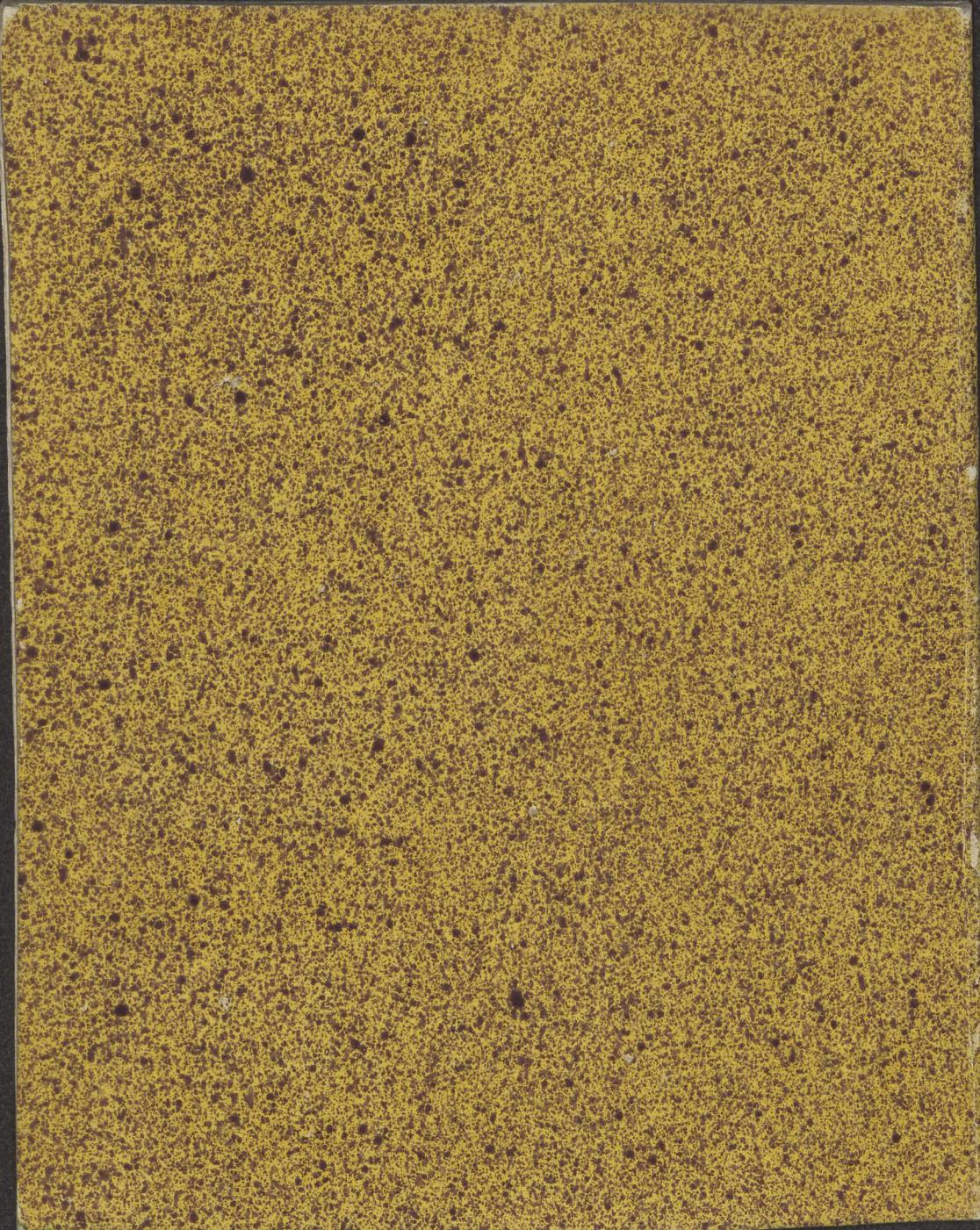

~~1940~~

1959 1615

Thysia 1029
Vg. Mn. T361.

Ber.

Een wonderlyc verhael en
van eenen weer-wolf die ghevonden is/
opt niewe Beyerlants hooft / In t lant van-
den Briele / Tot waerschouwinghe voor alle
Menschen.

Oock mede een verhael hoe die Bisshop
vanden Boscche heeft doen ontgraven een vrou-
we die meer dan drij weken begraven is geweest
om dat zy Geus was ende opt kerckhof niet lyden en
indien al wouden / ende hoe zy zeer heerlyck te
Breda begraven is.

Gedrukt tot Breda by Hans Gysbrechts.

Tot den Leser,

Nse Heere ende Salichmaker ver-
haelt ons hoe dat in de laetste tijden zullen ghe-
scheiden wonderheden ende tepekenen in de
Sonne Mane / ende anderzins ende dat het
tepekenen zullen sijn van den lesten dach: maer
welte recht moghen wyp segghen dat in veel
wonderheden ghebeuren / ons alle ter
waerschouwinghe om ons quaet ende ongoda-
lyk leven te laeten ende te beteren. Het
welcke zoo wijt doen zoo dienen ons alle dinghen ten besten
ende zoo en kunnen ons gheene dinghen schaden. Hoe seer
verschickelijck die schenen / t'zij Duyvel ofte Duyvels men-
sche / Alzeo ick heb ghezien een Persoon als een Mensch / die
ghewonden is in een mande / zoo hy van hem gheest / De wele-
ke heest vijf-en-twintich Jaeren een Weerwolf gheweest. Ende
is alzoo den acht-en-twintichsten van Januarij op het nieuwe
Beperlants hoofd ghevonden / in een maidens / daer hy wel-
dren daeghen ende drij nachten gheseten heeft / inde aldermeeste
couwe / naecht / niet meer als een ont cleet om syn schaemt-
heyt te bedecken. Hy zept oock dat hy is hondert twintich
Jaeren Out / hy zept oock had ick mynen Riem ende myn hupt
die myn over vijf-en-twintich Jaeren beselt wert van een groot
Ionckert die my dit behandichden / zoo waer ick cloeck ende
sterk genoegh al waert ghy met u vijftich oft met u hondertden
t'waer eben veel : Want ick mydaer mede maeckten can als
een Duyvel : maer eer wyp quaet doen kunnen dat moest ons
eerst toe ghelaeten werden : wyp en conuen niet meer te weghe-

brenghen dan ons God toe laet / maer wy voegen ons altydt by
hoose menschen / die Godt ende zyn ghebodt verloochenen / met
vloecken / met sweren / daer waren zyn wy altydt niet onsen
meester ontrent / wy deden altydt quaer wanneer ons toe ghe-
laeten worde. Nu ist al te niet / nu ist al ghedaen met my /
dit is de ghelyckenis van den mensche. Hy is bruyn van Tie-
haeme / oft meer swart / ende hy leest als een heest : Want hy
teghenwoordich is in een koestal : Want hy bidt alle daghe dat
men hem brenghen zou in een Paerden stal / maer zyn dorpen
dat niet doen / van verzen dat hy eerlich quaert daer mee voor
heest. Daerom wort dat gelaten. Dessen mensch eet ron vleesch
ende visch al rou / ende wat hy van spijns becommen can / zo
dat het schijnt dat hy gheen menschen naeghe en heeft. Hy zidt
onder de Heerlyckheit van Bernig tot Hekelinc int lant

van den Briel waer met hem voor hebben za-
men te staen. Dessen herstel en etc.

den Leser na desen verstaen. et

Vaet en onbeschaemt hooch als de Sataan
alzoo zyn noch sijn Instrumenten de Jesapten gelijc dat na on-
lancer In Brabant dertweeden December 1615. is ghebleken
by Spydoveen inde Meyerie van S hertoge Bosch/ in een Dorp
ghenaemt Peti hoven / alwaer een Man is wonachtich genaemt
Willelm Crijnen hups-vrouw/ ghenaeemt Heylken derf werelt/ is overleden/ende
alzoo hij de selve/ nae de Baptistische wyse/ niet en woude begraven / soo heest
hy zyn Drou stillekens begraven / dat heest vernomen den Passoor van Zeelst/
genaemt Heer Laurens/ wessende des Bisshop kraesjer/ ter stont heest overge-
brach/aen den Bisshop van S Hartoghen Besch / die ter stont zyn dienaers
heest ghezonden nae velthoven om dese Drou op te graben / en hebben van
Willelm Crijnen geypst twintig Gulden/ zoo zouden zy haer begraven hebbent
gelaten/ende alzoo hy tzelde niet en begeerde te gheven/ zoo hebbent zy haer op
ghegraven/ende vant Kerckhof int velt neder ghezet / alzoo de Kerck verre
wt alle hupsen in de ackers lypt / dit ghedaen zynide heest den Landecker
den Passoor van Spydoveen gezeigt / de sen wols en mach by onse Scharpkens
niet vlyven/want hy zouse bryten / daer op ein heest gheantwoort Heer wa-
zoudt

zoude zy byten zy is al Doot / Willem Crijnen hier intondreden wesende / is terstont gheredeen nae Breda / by den Gouverneur zyn clachten doende / midseript heeft zyn Dochter haer doode Moeder met eenen coedewaghen thins ghehaelt / den Gouverneur van Breda / heeft terstont twee van zyn volck mede ghezonden nae Velthoven / die zyn by den Schout van Zeest Velthoven / ende Blaerhurn ghegaen / hem vraghende / wie dit tyrannich sept hier bedreven hebben / en of hij hier in schuldich was / waer op den Schout verlaert hem zelven onschuldich / ende dat daer niemand inschuldich in en is / dan de Geestlichept / en dat hyt gern beleet zoude hebben / hadt in zyn der macht gheweest. Daer mede zyn zp heinen ghegaen ende hebben de opgravingen vrou mede ghenomen / ende tot Breda ghebracht / daer zp zeer heerlyck met vliegende vendelen is in ghehaelt / ende zeer eerlyck is begraven / daer wel vijf honderd Personoen mede ter begraefenisse zyn ghegaen. Daer nae heeft den Gouverneur den Bisshop van S' Hertogen-Bosch ontboden / dat hy zo voort zoude gaen / ghelyck hy begonnen heeft / tot dat het sweert wederom op die zp de zoudre ghebonden werden.

Hier in machinen zien en speuren een over groote tyramij in den Bisshop van S' Hertogen-Bosch / in den Lantdecken / den Pastoor van Dijnden / ende den Pastoor van Zeest gheenaemt Heer Laurens : Denkt eens hoe dese zyn gheregheert door Gheest der Upsternisse / die zoo wreet zyn over die doode / die nu al drie weeken en eenen dach had begraven gheweest wat zout dan gheschieden waren zp ons overhoofst. Daerom laet ons den Heer bidden dat hy ons bewaren wil / voor zoodanighe bloetdoestighe tyramien. Hier en dient doch niet vergheten hoe het Doyt van Velthoven / den Bisshop van S' Hertogen-Bosch heeft moeten geven honderd Guldens / om het Kerckhof weder te wijzen : Want het Kerckhof was nu gansch onheilicheyt / om datter dese Geuse vrou op begraven had gheweest / also

dat opt leest op een gheitfeest is asgheloopen / voer den Bisshop van S' Hertogen-Bosch / waer van zyn keucken alderbest roecke.